

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1922.

V Ljubljani, dne 30. marca 1922.

Štev. 4.

19.

Poročilo o pastoralnih konferencah I. 1921.

A. Pomladna pastoralna konferenca.

Vsa tri vprašanja (priobčena v Ljublj. škof. listu 1921, št. 2) so bila odbrana z ozirom na sedanji čas po strašni svetovni vojni.

I. Dušnopastirsko delo pri moških je že prej bilo bolj težko in pogosto manj uspešno nego pri ženskah, a sedaj po vojni je dvakrat težko, zlasti pri onih moških, ki so služili v vojni kot vojaki. Razlogi za to so mnogi. Mogoče pa je, da smo nekoliko krivi tudi mi sami, krivi zlasti v tem, da ne občujemo z moškimi, kakor veleva pastoralna modrost in apostolska gorečnost. Vprašanje, kako je Gospod Jezus Kristus občeval z moškimi, naj bi bilo za nas povod, da bi iznova proučevali Gospoda v evangeljskih poročilih, opazovali njegovo vedenje in govorjenje, premišljevali kreposti, ki se razodevajo v njegovem občevanju z moškimi.

Gospodje referenti, ki so odgovor k vprašanju izdelali pismeno, so zbrali najbolj značilne dogodke iz Gospodovega življenja, ki nam kažejo Jezusa v občevanju z moškimi. Nekateri so dogodke razporedili kronologično. Drugi pa so združili dogodke v skupine in za vsako skupino pokazali tisto, kar je posebnega, značilnega v vedenju in občevanju Gospodovem. Najvažnejše skupine, kjer moremo Gospoda opazovati v njegovem občevanju z moškimi, so: učenci, prijatelji, grešniki, sovražniki, siromaki in bolniki.

Vobče so gg. referenti nalogo rešili povoljno, nekateri tudi prav dobro.

II. Drugo vprašanje je v zvezi s prvim. Namen vsemu našemu dušnopastirskemu delu, namen našemu občevanju z moškimi je, da bi moške privedli h Kristusu v sv. Evharistiji. Vsi pa opazujemo, da dečki, ko zapusté ljudsko šolo, začno opuščati sveto obhajilo, in da moške izvečine prihajajo k večjemu dvakrat, trikrat na leto k mizi Gospodovi. Kako pospešiti bolj pogostno prejemanje sv. obhajila med mladeniči in možmi?

V dečku se v tej dobi, med 12. in 15. letom, probudi spolni nagon, in s tem se zanj začne novo, prej neznano fizično in psihično življenje. Če kedaj, potrebuje sedaj sv. obhajila, a uprav sedaj začne obhajilo opuščati. Zakaj? Zelo vpliva na mladeniča zgled slabih tovarišev. Ker drugi ne hodijo pogosto k sv. obhajilu, tudi on ne bo več hodil. Drugi vzrok pa so pro-

bujene strasti, ki se jim je morda vdal, in ker nima poguma, da bi raztrgal grešne vezi, premagal strast, pa ne prihaja več k spovedi in obhajilu. Kako pomagati?

Vsi gg. referentje priporočajo skoraj iste pomočke, ista sredstva.

Prvo važno sredstvo je katehetski pouk zadnje šolske leto. Katehet opozori mladino na moralne nevarnosti, ki jim preté, zlasti na nevarnost nečistega greha, in jim toplo priporočaj kot nujno potrebno sredstvo sv. spoved in sv. obhajilo vsaj enkrat na mesec.

Največ pa tudi v tej dobi more storiti lepi zgled v domači hiši. Če hodita oče in mati večkrat k sv. obhajilu, se njiju zgledu in opominom tudi doraščajoči sinovi ne bodo upirali, ampak pojdejo radi večkrat k sv. obhajilu.

Žal, da je takih družin, kjer bi oče in mati večkrat prejemale sv. obhajilo, le malo. Zato pa mora biti glavna skrb dušnega pastirja, da pridobi mladeniče za krščanske organizacije, zlasti za Marijino družbo. V Marijini družbi mladenič ni sam; z njim je toliko drugih iste starosti, istega stanu, mine ga strah, raste mu pogum, noče biti slabši od drugih in z veseljem hodi k sv. obhajilu.

Tudi možje potrebujejo naprej pouka. Poučimo jih, kako pogostno obhajilo pospešuje lepo krščansko življenje v družini. Kjer hodi oče večkrat k sv. obhajilu, tam vlada v družini mir, medsebojna ljubezen, vdanost v božjo voljo v trpljenju, pogum v nesreči, in kar je najbolj važno, v taki družini uspeva krščanska vzgoja otrok.

Ker imajo naši ljudje nek pretiran strah pred obhajilom, poučimo jih, kateri so pogoji za pogostno obhajilo.

Dajmo možem priliko za sv. spoved. Ena nedelja v mesecu bodi odločena posebe za moške. In če je mogoče, porabimo za to priliko tujega spovednika.

Uvedimo apostolstvo mož. Začetek naredimo ob misijonu ali duhovnih vajah. Prvi uspeh morda ne bo velik, pa ne izgubimo poguma. In kjer bi ne bilo nobenega uspeha, upajmo, da se bo na bolje obrnilo, ko bodo mladeniči, ki jih sedaj vzgajamo v Marijinih družbah, dorastli v može.

III. »Casus« ni izmišljen, ampak je vzet iz življenja. V bistvu so gg. referenti k vprašanju prav odgovorili. Nejasnost se je kazala glede izobčenja katolčanov pri sklepanju zakona z nekatoličani in glede sprejemanja razkolnikov v katoliško Cerkev.

V okoliščinah, ki so v slučaju označene, je bil zakon veljavno sklenjen »coram solis testibus« (can. 1098, n. 1°). Dopustno pa to sklepanje zakona ni bilo radi zadržka mixtae religionis. Katoliški ženin, ki se je poročil s pravoslavno nevesto, je zapadel izobčenju (ki je škofu zadržano), če se je z nevesto implicite ali explicite pogodil, da se otroci ne bodo vzgajali katoliško (can. 2319, § 1: 3°). Moral bi pa za kazen izobčenja vedeti, drugače ga kazen ne zadene. Ko se je ujetnik z ženo vrnil domov, se mora zgledati pri župniku in mu vso zadevo naznaniti; župnik bo poroko vpisal v matico, zaveda brez zaporedne številke (can. 1103, § 3). Izpregleda od zadržka »mixtae religionis« po poroki ni treba, pač pa zahtevaj župnik »cautiones« po kán. 1061. Kako se sprejemajo pravoslavni v katoliško Cerkev, o tem govori pastoralna bogoslovje.

B. Jesenska pastoralna konferenca.

Po vojski so se mnogi naši ljudje vrnili iz tujine v domovino. Pa doma so doživeli prevare in po malem času so se zopet odpravljali z doma na pot v Ameriko; z njimi so odhajali tudi drugi, ki doslej še niso bili po svetu. To dejstvo je bilo povod za dvojno vprašanje jesenske pastoralne konference: a) Kako gojiti na kmetih ljubezen do rodne zemlje; b) kako bi mogli skrbeti za dušno in gmotno korist onih, ki se zopet selijo v Ameriko? — Kmalu potem, ko je bilo vprašanje priobčeno v Škofijskem listu, pa je izseljevanje nekoliko zastalo. Amerika je tujcem zaprla pot in določila število, koliko ljudi sme priti iz vsake države. To in pa veliki potni stroški je trenutno izseljevanje nekoliko zavrlo.

Iz zapisnikov pastoralnih konferenc in iz spisanih elaboratov je razvidno, da gospodje dušni pastirji dobro umevajo, kako važno je vprašanje o izseljevanju. Sredstva, ki naj jih uporabljamo proti povodnji izseljevanja so dvojne vrste: naravna in nadnaravna. Ljudi žene z doma največkrat beda. Zato je prvo in glavno naravno sredstvo pomoč v bedi. Pomagamo pa ljudem materialno s strokovnim poukom in snovanjem in skrbnim vodstvom posojilnic in zadrug. Vsi referenti so v tem edini; vsi ta sredstva po pravici poudarjajo.

Poleg teh naravnih sredstev pa uporabljaj duhovnik kot vzgojitelj krščanskega ljudstva zlasti nadnaravne pomočke. Učimo ljudi bolj in bolj vse presojati sub specie aeternitatis; naše življenje je vigilia večnosti. Posebej navajajmo naš narod na treznost in zadovoljnost z malim. Ljudi veže na dom tudi domača cerkev, prazniki, nedelje, krščanske organizacije. Skrbimo, da bo v domači cerkvi lepa božja služba, da bomo praznike kolikor mogoče slovesno obhajali. Zlasti pa gojimo in pospešujemo med mladino krščansko organizacijo, Marijino družbo in Orlovstvo.

Kako naj skrbimo za naše izseljence, ki odhajajo z doma in ko bivajo v tujini, to je točno povedano v Instructio pastoralis pg. 161—168.

Vsi pisмени referati so dobri, mnogi prav skrbno in marljivo izdelani.

Zelje, ki so jih gg. sporočili v zapisnikih, bo ordinarjat po možnosti upošteval.

Brevis solutio casus moralis in »Škofijski list« 1921 pag. 19.

Ad I. Signa dilectionis distinguas communia et specialia. Communia sunt illa, quae exhibere solemus omnibus hominibus (etiam ignotis), uti salutantem resalutare, petenti ostendere viam etc. Haec signa communia inimicis quoque debita sunt. Breviter complectitur officia erga inimicos Lehmkühl, Theol. Mor. I.¹¹ n. 780 ss.: »Nolle malum et positive velle bonum«; signa vero specialis familiaritatis inimico exhibere non oportet.

Ad II. Quoad manifestationem defectuum occultorum, nota quomodo S. Thomas sentiat de detractio: »detractio secundum suam rationem ordinatur ad denigrandum famam alicuius« (II.—II., q. 73, art. 2). Unde non erit detractio, si defectus manifestentur ob alios fines: hinc licite potest revelari crimen alterius, »1. ut proximus emendetur, deferendo illud iudici, aut praelato, domino aut parenti. 2. ad damnum publicum vitandum. 3. ad tuendum innocentem, puta si innocens accusetur de homicidio, potes manifestare auctorem.« (S. Alphonsus I. 3, tract. 6, n. 968.)

Adde 4. quod quisque licite revelat crimen aliorum etiam ad vitandum damnum proprium (ibidem).

Haec autem omnia, notat explicite Alphonsus loco citato, modo non possit damnum aliter averti, et modo non amplius, nec pluribus crimen manifestetur quam oportebit ad reparandum damnum, quod timetur.

Ad III. Quoad restitutionem famae docet breviter et clare Noldin (de praeceptis¹² n. 655): »Detractor iniustus tenetur ex iustitia a) reparare quamprimum famam iniuste ablatam; b) reparare omnia damna temporalia, quae saltem in confuso ex diffamazione secutura praevitavit: nam horum omnia est causa efficax et iniusta.«

Hic tamen probe distinguas inter »calumniatorem« et »detractorem«. Equidem: calumniatur semper, detractor tum solum ad restitutionem famae tenetur, cum sine iusta causa alteri in fama nocuit (Noldin, ibid. 655 a). Etiam modus reparandi famam erit diversus, prout iniuria fuit calumnia vel detractio simplex. Scilicet: a) si agitur de calumnia, haec aperte retractanda est, etiam cum iactura propriae famae, nisi efficaciter aliter reparari possit. b) si de simplici detractio agitur, reparatio fiat indirecte, laudando et honorifice tractando eum qui diffamatus est, eiusque vitia excusando.« (Tanqueray, Theol. mor. III.² n. 582.)

Ad IV. De secreto epistolari haec docet Bucceroni (Theol. Mor. I.¹ n. 1545): Aperiens aut legens litteras alterius per se. seu ex genere suo graviter peccat. Ratio quia iure naturali et iure gentium obligatio inest secreta litterarum illaesa relinquendi; secus commercium humanum pessumdaretur. Excipe casus sequentes: 1. si adsit consensus

tacitus aut praesumptus illius, qui scribit, vel illius, ad quem litterae mittuntur, 2. si cognoscatur vel praesumatur, litteras continere res levis momenti, 3. si iusta de causa fiat, v. g. ad damnum publicum aut privatum avertendum, modo ad malum istud propulsandum qui ius habeat litteras aperiendi, nec plus legat, quam ad hunc finem necessarium sit; 4. si litterae ex levitate aut ex aliqua inadvertentia aperiuntur. — Quoad partem mere iuridicam huius quaestionis. conferas, quae scribit Schindler *Moraltheologie*² 545: »Das österreichische Gesetz vom 6. April 1870 zum Schutze des Brief- und Schriftengeheimnisses § 1 ahndet besonders die absichtliche Verletzung desselben, wenn sie von einem Beamten oder Diener oder einer im öffentlichen Dienste bestellten Person in Ausübung des Amtes oder Dienstes verübt wird.«

Ad V. *Lucrum iniuste perceptum* in mercatura clamat ad ementes; et quidem: »si mercator compluribus emptoribus damnum intulit adulterando merces aut diminuendo pondera vel mensuras, restituere debet augendo pondus vel mensuram aut minuendo pretium, si ordinarii emptores sunt iidem, qui damnum passi sunt; si vero emptores nunc alii sunt et damnificatis restitui nequit, restitutio facienda est pauperibus loci.« (Noldin, de praecipis¹³, n. 504.)

Ad VI. *Furta minuta* ea sunt, quae personae laesae damnum relative grave non inferunt; coalescunt tamen in unam summam: si a) adhuc exstant in se vel in aequivalenti nec restituae sunt, aut b) furta facta sunt a) ex intentione perveniendi ad certam summam vel β ex conspiratione cum aliis vel γ) brevibus intervallis (Telch, epitome Theol. Mor.⁵ pag. 155.)

Ad VII. *In casu fornicationis* vel proles nata est vel nulla. Si nulla proles nata est, fornicator probabilius tenetur solvere pretium pro opere inho-

nesto, si illud ante actum promisit. Si nullum pactum de pretio praecessit, ad nihil tenetur. »Scienti et volenti non fit iniuria.«

Si ex fornicatione proles nata est, tunc fornicator tenetur puellam in uxorem ducere, nisi causae omnino graves contra matrimonium adsunt« (Lehmkuhl, Theol. Mor.¹¹ I. n. 1187) et quidem tum ad consulendum honori puellae violatae, tum ad legitimandam prolem, cuius bonum qua pater iam iure naturae una cum matre curare debet, praesertim quoad alimentationem et educationem: der illegitime Vater ist im Gewissen in erster Linie kraft seiner Vaterschaft zur Tragung der Unterhaltungs- und Erziehungskosten des Kindes verpflichtet. (Schindler, *Moraltheologie*³ pag. 509.) Clarum est, hanc obligationem, utpote ex iure naturae orientem, urgere iam ante sententiam iudicis.

Educatio proli illegitimae debita desumenda est ex conditione matris (e. g. famulae), cuius nomen fert, et non patris.

Si puella plures amatores admisit, ita ut erui nequeat, quis pater naturalis proli illegitimae sit, tunc (cum ipsa sit causa huius incertitudinis) per se a nullo quidquam postulare potest. Attamen ex mente § 163 Cod. Civ. Austr. potest designare quemlibet ex viris, qui ad eam tempore critico accesserunt, coram iudice qua patrem naturalem proli illegitimae, Inculpato in tali casu non proderit, si provocaverit ad plures concubentes.

Quaeritur: an puella in conscientia hoc beneficio legis uti queat?

Respondeo affirmative. Etenim lex iusta est, siquidem lata est I.^o in bonum proli, ne maneat sine tutela paterna (conf. Linzer Quartalschrift 1907, 371) et II.º in poenam delicti, quo viri sibi cavere sciant (conf. Lehmkuhl, *Casus Consc.*³ I. 718.)

Et sic patet solutio ad casum.

Sodalitas Ss. Cordis v letih 1919. in 1920.

Med mnogimi pripomočki, ki jih ima duhovščina ljubljanske škofije za gojitev notranjega duhovskega življenja in za pospeševanje blagošlovljenega duhovskega delovanja, je v prvi vrsti naša Sodalitas Ss. Cordis. Njen namen je, »ut sacerdotes quasi triplici vinculo: orationis, exempli, mutuaeque exhortationis inter se devinciantur« (Synod. I, 195). V ta namen goji notranje in zunanje življenje. Člani morajo vestno izpolnjevati posebna pravila pobožnega življenja, pa se tudi redno udeleževati shodov. Ravno v shodih je glavno težišče, pa tudi glavna moč naše Sodalitatis. Če se ozremo na zapisnike shodov v prvih letih po svetovni vojni (l. 1919. in 1920.) in na tvarino, ki se je pri teh shodih ustmeno, večinoma pa na podlagi dobro pripravljenih in temeljito izdelanih pismenih referatov obravnavala, vidimo, kolika podpora za asketično življenje in za

vsestranski stanovski študij so bili ti shodi. Predvsem so se obravnavale na shodih Sodalitatis zopet in zopet konstitucije prve in druge škofijske sinode, kakor tudi pastoralne instrukcije iz leta 1915. Saj so vedno aktualne zlasti konstitucije prve sinode o nevarnostih, ki pretijo dandanes veri, posebno še krščanski mladini, o družinskem življenju, o zmernosti itd. Poleg tega so obravnavale skoro vse konference posamezne oddelke iz novega cerkvenega zakonika, zlasti o vzgoji in življenju duhovščine, nekatere konference so imele na dnevnem redu referate, izdelane na podlagi dr. Fr. Ušeničnikovega Pastoralnega bogoslovja.

Pregled posameznih tvarin, ki so se obravnavale na shodih, kaže, da so zborovalci razpravljali o raznovrstnih asketičnih, liturgičnih in dušnopastirskih vprašanjih. Prav pogosto so bila na vrsti

pereča dnevna socialna vprašanja in vprašanja, ki se tičejo vzgoje, šole in razmerja med Cerkvijo in državo.

Iz zapisnikov obdelanih tvarin na konferencah se vidi, da so duhovniki, ki so člani Marijine kongregacije, skrbeli, da je, če je bilo mogoče, vsaj na eni konferenci bil govor na čast Njej, ki je Regina sacerdotum, ali da se je razpravljalo o Marijinih družbah, ki njeno čiščenje najbolj pospešujejo. Duhovniki — častivec presv. Rešnjega Telesa — sacerdotes adoratores — so imeli več razprav o viru vse svetosti in studencu vseh milosti, o presv. Rešnjem Telesu. Posebej omenjamo, da je bilo na mnogih konferencah tudi poskrbljeno za strokovne razprave iz katehetike.

Sodalitas Ss. Cordis se je pa v preteklih letih zlasti trudila, da je dosegala svoj glavni namen: »Ut sint unum!« (Jan. 17, 11.) Kakor je razvidno iz zapisnikov konferenc, so dekanijski voditelji in referentje vse storili, da bi prišle na vrsto pri shodih tvarine, ki naj bi člane vedno opominjale 1. ut sint unum cum Deo, 2. ut sint unum cum Ecclesia in 3. ut sint unum inter se caritate fraternā.

Da se doseže prvi namen, da bi bili vsi eno s Kristusom po posvečujoči milosti božji, zato konference pogostoma obravnavajo pomočke svetega življenja, kakor so zlasti lepo popisani v prvi naši sinodi in kakor jih naštevajo nova pravila Sodalitatis (str. 2—5).

»Ut sint unum cum Ecclesia!« Cerkev je Kristus, ki vedno za nas živi, za nas dela, se za nas vojskuje in za nas zmaguje, duhovniki smo najvažnejši udje mističnega Telesa Jezusovega. Pri shodih obravnavane tvarine kličejo članom neprestano v spomin, kako važni udje mističnega Telesa Jezusovega smo in kako se moramo s sv. Cerkvijo vedno eno čutiti in to pokazati z vdano zvestobo in z dejansko ljubeznijo do sv. Cerkve in s pravo pokorščino do vseh njenih ukazov. Prepričan sem, da vsaka konferenca kolikor toliko doseže, da se bolj živo zavedamo tega, kar smo v naj-slovesnejši uri svojega življenja izrekli: »Promitto oboedientiam et reverentiam.« Te besede pri članih naše Sodalitatis ne ostanejo samo prazne besede, ampak njim sledi vedno dejanje, ki se kaže v pokorščini do ukazov sv. Cerkve, naj jih izreče poglavar sv. Cerkve sam ali škof ali kongregacija ali v imenu škofovem dekan ali župnik.

»Pater sancte,« je molil božji Zveličar, »ut sint unum, sicut et nos« (Jan. 17, 11). Tudi med seboj morajo biti duhovniki eno, in sicer podobno temu, kakor je Kristus eno s svojim nebeškim Očetom. Saj vsi duhovniki izvršujejo iste naloge, trudijo se, da dosežejo iste svete

namene, vsak dan se udeležujejo iste sv. daritve in prejemajo istega božjega Zveličarja. Skupni shodi to edinost prav posebno pospešujejo in pripomorejo, da se izpolnjuje srčna želja našega Gospoda Zveličarja in tako važna točka njegove oporoke: »Ut sint unum!« Složnost nas dela močne, nasprotno pa bi se opustilo veliko dobrega, veliko koristnega bi se preprečilo in postalo nemogoče, ako bi ne bilo edinosti med onimi, katerim je zlasti govoril Zveličar: »Haec mando vobis, ut diligatis invicem« (Jan. 15, 17).

Vneti dekanijski voditelji in previdni referentje na konferencah Sodalitatis imajo neprecenljive zasluge, da duhovščina ljubljanske škofije izpolnjuje naročilo v oporoki Jezusovi: »Ut sint unum« in da bo mogel presvetli knèzoškof sv. očetu sporočiti, ko bo napravil »visitatio liminum«, kar je izjavil leta 1902., »da smo duhovniki edini, morebiti tako edini kot še nikdar prej« (Škofijski list 1902, 76).

Velike gmotne žrtve, ki ste jih imeli velečastiti gg. dekanijski voditelji in vsi častiti gg. sobratje, da ste se mogli udeleževati shodov Sodalitatis, je presveto Srce Jezusovo poplačalo s posebnimi duhovnimi dobrotami, z milostjo edinosti z Bogom po posvečujoči milosti božji, z večjo zvestobo do sv. Cerkve in s pravo medsebojno bratovsko ljubeznijo.

Ljubljana, l. 1919. (4 konference). — Dr. Fr. Pernè: O razmerju ascetike in mistike (spis). — Dr. Gr. Pečjak: O razmerju mističnega stanja do svetosti (spis). — Razgovor o tem, kako naj se skrbi za naše vojake po vojašnicah. — Iv. Petrič: Kako naj se porablja knjige umrlih duhovnikov. — Dr. Alf. Levičnik: Duhovnik pa sedanji svet (spis). — Dr. Jos. Lesar: Syllabus in okrožnica Pija X. »Pascendi dominici gregis« in sv. pismo (spis).

Ljubljana, l. 1920. (4 konference). — Dr. Alf. Levičnik: Vita contemplativa, vita activa (spis). — Dr. Jos. Lesar: Pravi in napačni prepoved (spis). — Dr. J. Janežič: O trpljenju (spis). — Al. Stroj: O važnosti verskega pouka v obrtno-nadaljevalnih šolah in o raznih metodah, katere priporočajo priznani katehetski pisatelji (spis).

Ljubljanska okolica, l. 1919. (5 konference). — P. Hauptman: Duhovnikovo delovanje z ozirom na sedanje politične razmere. — Fr. Kogej: Duhovnikova priprava na sv. mašo in njegova zahvala po sv. maši (spis). — Fr. Vavpetič: Načrt novega šolskega zakona za ljudske šole (spis). — P. Teodor Tavčar: Duhovnik in meditacija. — Fr. Vavpetič: Razprava o kánonu 1233.

Ljubljanska okolica, l. 1920. — A. Pavlin: Dušni pastir in hišna pastoracija. — P. Teodor Tavčar: Poročilo o Marijinih družbah. — Razgovor o skup-

nem shodu dekliških Marijinih družb v dekaniji. — A. Anžič: Cerkev in služba božja. — Fr. Zabret: Naše in nasprotno časopisje.

Kamnik, l. 1919. (4 konference). — Dekan Iv. Lavrenčič: Pogled v politično in versko prihodnost. — Razgovor o socialnodemokratskem gibanju v dekaniji in naše dolžnosti. — Razgovor o resoluciji novomeške dekanije v zadevi gmotnega položaja duhovnikov. — Židovsko vprašanje ter nevarnosti, ki prete osobito kamniški okolici. — Razgovor o okrožnici presvitlega g. knezoškofa dekanijemskim uradom z dne 15. oktobra 1919, št. 5482.

Kamnik, l. 1920. (4 konference). — Razgovor o predlogu ljubljanske konference o plači katoliške duhovščine. — Vprašanja za konferenco dekanov. — Odseka v izobraževalnih društvih za razširjenje katoliškega tiska in dobrotelost. — Praznovanje sedemdesetletnice presvetlega g. knezoškofa dr. A. B. Jegliča. — Izobraževalna društva v kamniški dekaniji. — O veliki važnosti orlovske organizacije. — Poročilo dekana o shodu dekanov v Ljubljani dne 9. septembra 1920. — Duhovsko podporno društvo. — O poglobitvi verskega življenja v dekaniji.

Kranj, l. 1919. — Misijoni v dekanatu. — Zvonarna. — J. Potokar: Karitativno gibanje v Trzinu. — Ločitev Cerkve od države. — Slovensko bogoslužje.

Kranj, l. 1920. — Marijine družbe. — Ženska volilna pravica.

Leskovec, l. 1919. (5 konferenc.) — A. Lesjak: Pouk zaročencev, prvo in drugo izpraševanje za ženine in neveste (spis). — Andr. Zupanc: Iz novega cerkvenega zakonika de sacramentis in genere, de baptismo et de confirmatione. — Janko Komljanec: Mladeniške Marijine družbe (spis). — R. Kapš: O vzhodnem vprašanju. — K. Čuk: Dr. Fr. Ušeničnikovo Pastoralno bogoslovje.

Leskovec, l. 1920. (4 konference). — Turšič: Naša stanovska organizacija. — K. Čuk: O dr. Fr. Ušeničnikovem delu »Pastoralno bogoslovje« (več referatov). — Župnik Zupanc: O novem cerkvenem zakoniku. — Podbevšek: Vota in confessionali. — Stanovnik: Na kaj pazimo pri prednašanju svojih cerkvenih govorov, ako hočemo doseči zaželjene uspehe. — A. Zupanc: Iz novega cerkvenega zakonika: De clero. — A. Zupanc: O misijonih.

Litija, l. 1919. (4 konference). — Dekan M. Rihar, A. Širaj in J. Dolinar: Tvarina za shod dekanov. — Dekan M. Rihar: Poročilo o shodu dekanijemskim voditeljev Marijinih družb. — Dekan M. Rihar: Zakaj naj zlasti v sedanjih razmerah gojimo češčenje Matere božje. — L. Govekar: Kako je in kako bo z mladeniški Marijinimi družbami (spis).

— Iv. Filipič: Dušni pastir in duhovski poklic (spis). — Radodarnost dušnega pastirja. — K. Sparhakl: Novejši pojavi v naših organizacijah. — Dekan M. Rihar: Nova pravila Sodalitatis in razlika od prejšnjih. — Resolucije, zadevajoče izboljšanje gmotnega stanja duhovnikov. — Konsumi in gospodarska društva. — Čistost dušnega pastirja. — Renovatio specierum. — K. Sparhakl: Delavska organizacija. — Slomškova zveza in duhovniki.

Litija, l. 1920. (4 konference). — M. Rihar: Duhovnikova pokorščina. — Tvarina za shod dekanov. — M. Rihar: Duhovnik in Dolorosa. — K. Sparhakl: Dogmatiziranje nauka o Marijinem vnebovzetju. — Poročilo o stanju Marijinih družb v dekaniji. — A. Širaj: Edinost med duhovniki. — M. Rihar: Duhovnik in politika. — M. Rihar: Duhovnik in socialno delo. — A. Širaj: Duhovnikova čistost. — K. Sparhakl: De cantu ecclesiastico.

Loka - Selška dolina. — J. Kepec: Spovedovanje ob svetem misijonu in dolga spoved (spis). — Igre z mešanimi vlogami. — J. Kepec: Zgodovina selške doline (spis). — J. Langerholz: Naše in našega časopisja napake (spis).

Loka - Poljanska dolina. — J. Brajec: »Kanzel-paragraph«. — M. Tavčar: Agrarna reforma. — J. Logar: Kontrabant in verižništvo. — Fr. Rajčević: Sacerdotes — adoratores. — Iv. Gogala: Delo za fante. — A. Brecljnik: Ohranitev cerkvenih umetnin — naprava novih. — A. Skubic: Delo v naših društvih.

Moravce, l. 1919. (6 konference). — J. Vodopivec: Sv. maša in duhovnik. — P. Perko: V katerih rečeh so starši večkrat, dasi nehote, svojim otrokom v pohujšanje? — Dekan J. Bizjan: O shodu dekanov v Ljubljani. — Fr. Majdič: Pregled pravoslavne cerkve. — J. Rihtaršič: Naše Marijine družbe po vojski. — Fr. Majdič: Padanje porodov in dušnopastirsko stališče (spis).

Moravce, l. 1920. (6 konference). — Fr. Pfajfar: Prihodnje občinske in državnozborniške volitve in duhovnikovo delovanje. — Dr. Jerše: Razmere glede verskega življenja in morale pri častnikih in moštvu. — Al. Železny: Marijine družbe. — Ant. Urh: Dnevni red duhovnikov (spis). — L. Perko: Katoliško tiskovno društvo. — Fr. Pfajfar: Duhovnik pri liturgičnih opravilih — nekatere navadne napake.

Novomesto, l. 1920. — I. Frančič: Sedanji brezverni tok časa in mladinske organizacije (spis). — J. Ambrožič: Nenravnost in boj proti njej. — Andr. Česenj: O biri.

Radovljica, l. 1919. — Prva skupna konferenca za skupini Mošnje in Gorje; referirali so: J. Lavrič (spis), M. Drole (spis) in K. Sparhakl o posledicah

ločitve Cerkve od države, o obligatorični civilni poroki je poročal M. Drolc (spis). Nadaljnje konference so se vršile posebej za skupino Mošnje (voditelj Fr. Bleiweis, pozneje dekan J. Lavrič)) in skupino Bled (voditelj J. Oblak).

Radovljica, skupina Mošnje, l. 1919. (8. konferenc). — V. Oblak (spis) in M. Ahačič (spis): Mladeniči in možje po vojski zopet doma, naša dolžnost. — J. Fatur: O stanju slovenskih denarnih zavodov. — Fr. Pečarič: Sv. poslednje olje v skrajni sili (spis). — Razgovor o karitativnem delu in o ustanovitvi «Kmečke zveze». — Razgovor o sestavi primernih govorov za shode stranke. — O kletvini. — Vprašanje organistov: V orglarsko šolo naj bi se po možnosti jemali izučeni rokodelci. — P. Hugo dr. Bren: O enotnem postopanju v spovednici. — M. Zevnik: Kako vpeljati v župnijo pogostno sv. obhajilo (spis). — Fr. Pečarič: Kako je ravnati z onanistom v spovednici. — Dr. A. Snaj: O doživljajih za časa laške ckupacije pod laškim vojaštvom v Idriji. — Fr. Pečarič: Štirje slučajji, v katerih se deli sv. poslednje olje pogojno. — Fr. Zorko: Cerkveni govori in politika (spis). — M. Ahačič: Communicatio in sacris cum acatholicis (spis).

Radovljica, l. 1920. — Dekan J. Lavrič: Zakaj nazaduje po farah versko življenje? (spis). — Val. Oblak: V vsako župnijo Orla! (spis). — Val. Oblak: Fratres, oremus et laboremus! (opomin za današnje dni — spis). — M. Ahačič: Duhovski privilegiji pred Cerkvijo in državo (spis). — M. Ahačič: Pogostna spoved duhovnikova (spis). — M. Ahačič: Meditacija — Bogu nad vse ljuba, za duhovnika prekoristna (spis). — Urednik Fr. Terseglav: O luči iz Vzhoda in Zahoda. — Iv. Vadnjal: Duhovnik in Marija (spis). — P. Vinc. Kunstelj: Cerkvene razmere na Češkem. — Fr. Zorko: Poglobljenje (spis). — P. Akvin: Red pri službi božji. — M. Ahačič: Visitatio Sanctissimi (iz ciklusa: Sistematično predavanje iz asketike — spis).

Radovljica, skupina Gorje. — Svetnik J. Oblak: O nalogah dušnega pastirja. — J. Stupica: O volitvah. — M. Drolc: O dekanjskih odborih. — Fr. Gabrovšek: O šoli in veri. — A. Golf: O rožniviški bratovščini. — M. Drolc: Občevanje katolikov z drugoverci (Communicatio in sacris — spis). — J. Steržaj: Rituale iz l. 1808. in poraba slovenščine v njem v primeri s sedanjim ritualom (spis).

Ribnica, l. 1919. (velikolaški okraj — 10 konferenc). — Fr. Pavšič: O podlagi bogoznanstva (spis). — Andr. Orehek: Letniki 1895—1899 v nevarnosti (spis). — Fr. Krumpetar: Sacerdos forma gregis (spis). — Andr. Orehek: Otroci na preži (spis). —

Jakob Ramovš: Kako naj se duhovnik, ki ima mnogo pcvetnih opravil, varuje prevelike raztresenosti (spis). — J. Jereb: Kako naj duhovnik vodi pobožne duše? (spis). — Fr. Kovačič in J. Jereb: Grešniki v bližnji priložnosti, grešniki iz navade in recidivni (2 spisa). — Andr. Orehek: O grešnem znanju (spis). — K. Škulj: Pridige v našem času (spis). — Razgovor o organizaciji karitativnega dela. — Razgovor o plačah organistov. — J. Jereb: Spiritizem v škocijanski fari in okolici (spis). — Andr. Martinčič: Ali je ruski nareč zares veren? — Fr. Krumpetar: Senčne strani božjih potov in poskus remedure (spis). — J. Jereb: De absolute complicitis (spis). — J. Jereb: Ali velikonočno izpraševanje dandanes dosega svoj namen? (spis). — K. Škulj: O ženski organizaciji (spis). — P. Benvenut Winkler: Solnčne strani božjih potov (spis).

Ribnica, l. 1920. (9 konferenc). — Fr. Pavšič: O prostozidarstvu (spis). — Iv. Jereb: Pridiga ob času vlitve (spis). — Fr. Krumpetar: O vodstvu Marijinih družb (spis). — Fr. Krumpetar: Občevanje duhovnikov z ženstvom (spis). — J. Oven: Invicta stabilitas Ecclesiae (spis). — A. Orehek: Boljševiški in komunistični pojavi med našim ljudstvom (spis). — Fr. Pavšič: O narodni cerkvi (spis). — Fr. Krumpetar: Kako bi bilo ravnati pri spovedi z narceniki in rednimi čitatelji veri nasprotnih listov (spis). — A. Orehek: Pred volitvami. — A. Orehek: Med volitvami in po volitvah. — Vrhtega je imel na vsakem sestanku kratek referat narodni poslanec K. Škulj.

Semič, l. 1919. — Dekan P. Valerijan Učak: Duhovnik in politika. — M. Novak: Praznoverje med našim ljudstvom. — P. Pavlin Bitnar: Duhovnik v bolezni.

Semič, l. 1920. Krajevna skupina Vinica (5 konferenc). — A. Jerič: Zakonski zadržki po novem cerkvenem zakoniku. — P. Pavlin Bitnar: Kako naj se počivi popoldanski krščanski nauk v cerkvi. — P. Valerijan Učak: O stanju našega časopisja. — J. Novak: Duhovnik v občevanju z laiki, zlasti z laiško inteligenco. — J. Bambič: Nekaj glede reda in snage v naših cerkvah. — Fr. Zupančič: O ureditvi plače organistov. — P. Pavlin Bitnar: Mešani zakoni.

Šmarje. — Dekan Fr. Pešec: O plesu. — Možje in mladeniči po vojni in naša dolžnost. — O vzgoji mladine. — O pouku ženinov in nevest.

Trebnje, l. 1919. (7 konferenc). — Fr. Gabrovšek: O otroški spovedi. — L. Bajec: O pastirovanju po vojski. — L. Bajec: Obnašanje in delovanje duhovnikovo sredi po vojski podivjanega ljudstva. — J. Stupica: Izobraževalno delo duhovnikovo. — A.

Šavli: Denarna vrednost. — A. Oblak: Gospodarsko vprašanje. — Fr. Šušteršič: Šolske zadeve.

Trebnje, 1. 1920. (5 konferenc). — J. Hladnik: O zemljiški odvezi in o stanju naših kmetov do l. 1848. — A. Oblak: Žgodovina himna »Te Deum laudamus« in hišice v Loretu. — Razprava o pohujšljivih pesmih. — O komunizmu. — J. Hladnik: O Paragvayu. — J. Jeretina: Francoska revolucija. — H. Bukowitz: Bibel-Babel. — A. Oblak: Podlaga boljše vizma. — A. Oblak: Sedanja gospodarska situacija. — Fr. Šušteršič: Pregled cerkvenega slovstva. — H. Bukowitz: Rubrike pri sv. maši.

Vrhnika, 1. 1920. — Delo za časopisje. — Razne

pristojbine in takse. — Val. Zupančič: Evharistično delovanje duhovnikovo. — O edinosti med duhovniki. — A. Selan: O papeževih in škofovih rezervatih.

Žužemberk, 1. 1919. — A. Hafner: Najnovejše cerkvene odločbe o cerkvenem govorništvu in govornikih. — O obredih velikega tedna v cerkvah, kjer je en sam duhovnik. — Kako naj bi se odpravile posledice vojske z ozirom na pomanjkljivosti pri posvečevanju nedelj in praznikov.

Žužemberk, 1. 1920. (6 konferenc). — J. Žavbi: O vplivu framasonske lože na svetovno vojno. — Oporcke duhovnikov. — Fr. Nastran: Cerkevno izobčenje (spis).

21.

Verski prestopi iz spekulativnih namenov, njih preprečevanje.

Ministrstvo ver, katoliško odelenje je pod V. K. Br. 3801 z dne 5. januarja 1922 poslalo škof. ordinariatom naslednji razpis:

»Gospodin Ministar Vera naredio je rešenjem od 19. decembra 1921. god. V. K. Br. 13.888, da so verskim predstavnicima svima ima skrenuti pažnja na fakat, da je Ministarstvu Vera sa svih strana pristižu žalbe na česte prelaze iz jedne vere u drugu, koji se vrše iz čisto spekulativnih razloga i to naročito u brakorazvodnim slučajevima, da bi se na taj način izbeglo propisima zakona, koji baš zato postoje, da bi se održao poredak u crkvi, porodici i društvu, pa je savetno, da crkvene vlasti suzbijaju ovakve pojme na svakom koraku.

Izveštavajući o tome čast je Katoličkom Odele-nju Ministarstva Vera učtivo zamoliti Prečasni Naslov, da izvoli u tom pogledu izdati shodne upute područnom si dušobrižnom sveštanstvu.

Iz tega razpisa ministrstva ver je razvidno, da je v većini primerov zlasti nagib razporoke merodajen za verske prestop. Gg. dušni pastirji naj zato v primerih, ako bi kak katolik radi razporoke hotel zapustiti katoliško vero, oziraje se tudi na gornji razpis ministrstva opozore dotičnega, naj ostane zvest svoji veri, ker bi mu prestop ne koristil niti v civilnem pogledu. Verska resnica o nerazvezljivosti zakona in njenih posledic mora pa vernikom itak znana biti.

22.

Obveznice 7% državnega zajma, vlaganje cerkvene gotovine.

Ministrstvo ver, katoliško odelenje je pod V. K. Br. 360 z dne 10. februarja 1922 poslalo škof. ordinariatom sledeči razpis:

»Ministarstvo Finansija Generalna Direkcija Državnih Dugova, izvestila je Ministarstvo Vera o kotiranju obveznica 7% državnoga zajma na berzama u Beogradu i Zagrebu.

Kako je u interesu državnoga kredita, da kurs tih obeznica bude al pari (100), a i preko toga, čast je Ministarstvu Vera Prečasni Naslov učtivo zamoliti, da izvoli narediti svima područnim si rukovaocima, crkvene, nadarbinske i zadužbinske imaovine, da za slobodne kapitale ili barem za jedan deo istih, kupuju obveznice 7% državnoga zajma. Toga radi trebaju se crkve, nadarbine i zadužbine, da obraćaju Narodnoj Banci u Beogradu ili njenom filijalu u Za-

grebu, sa naznačenjem za koju sumu žele da im se kupe obveznice na berzi po ceni od 100 Din za 100 Din obveznice.

Jedan primerak izdatog naredjenja neka izvoli Prečasni Naslov odmah dostaviti Katoličkom Odele-nju Ministarstva Vera, a od područnih si rukovaoca crkvene, nadarbinske odnosno zadužbinske imaovine neka izvoli pribaviti izveštaje, koliko su im kapitali, kako su uloženi i koliko su upisali u 7% državni zajam, pa i o tome u svoje doba u formi tabelarnog pregleda izvestiti ovo Odele-nje.

Cerkvena predstojništva naj radi tega sporoče semkaj, ali imaju kaj kapitalov ali gotovine, ki bi se mogla naložiti v goriimenovanem 7% državnom zajmu. Tudi v negativnih primerih naj se pošlje ordinariatu poročilo vsaj do 15. aprila t. l.

23.

Nabirke v škofiji leta 1921.

Na pozive v »Škofijskem listu« minulega leta za nabirke v občekoristne namene, so bile ordinariata doposlane sledeče vsote:

Za pogorelce v Osojniku K 12.430.—
za pogorelce v Knežji vasi „ 6.942.—
za pogorelce v Danah „ 10.496.—

Pripominja se, da je več župnih uradov odposlalo nabirke na druga, za sprejemanje teh darov upravičena mesta in zato te vsote tu niso vštete.

Nadalje se je nabralo:

Za katoliško cerkev v Belgradu K 77.058.—
za stradajoče v Rusiji „ 50.000.—

Znesek za katoliško cerkev v Belgradu se je odposlal stavbnemu komiteju v Belgradu, vsota za Ruse pa apostolski nunciatuuri v Belgradu, da jo odpošlje sv. Stolicy.

24.

Razne opomnje.

Tej številki lista je priloženo Prvo letno poročilo Škofijskega društva za varstvo sirot v Ljubljani. — Iz poročila je razvidno, kaj je društvo že dobrega storilo na karitativnem polju za varstvo sirot in kaj namerava še v prihodnje. Gg. duhovnikom naj bodo s tem društveni nameni najtopleje priporočeni. V svojem delokrogu v cerkvi in zunaj cerkve naj priporočajo društvo radodarnim vernikom in naj skušajo pridobivati članov in gmotnih sredstev za prekornostne in potrebne društvene ustanove. Iz natančnih računov, ki jih predlaga društvo ordinariatu, je razvidno, kako koristno se darovi uporabljajo.

Iz homiletike. Gg. duhovnikom priporoča ordinariat tudi tretjo zbirko dr. Mihaela Opekovičevih govorov, ki ima naslov: O dveh grehih. Trinajst govorov o morali.

Sv. olja. Dekanijski uradi naj zneskov za sv. olja tudi letos ne pošiljajo vnaprej, ker je cena olja nasproti lanskemu letu zopet poskočila, in se bodo mogli končni zneski določiti šele po sklenjenih računih. Dekanijskim uradom se bodo poslale poštno položnice z naznačenimi zneski, katere naj blagovolijo čimprej poravnati.

25.

Škofijska kronika.

Stalni pokoj je dovoljen Janezu Vidergarju, župniku v Št. Vidu pri Stični.

Umrla sta: Anton Berce, župnik v p. v Kra-

nju dne 2. marca 1922. — Damijan Pavlič, župnik v pok. v Št. Vidu pri Brdu dne 15. marca 1922. — N. v m. p.!

Škofijski ordinariat v Ljubljani, dne 30. marca 1922.

Vsebina: 19. Poročilo o pastoralnih konferencah l. 1921. — 20. Sodalitas Ss. Cordis v letih 1919. in 1920. — 21. Verški prestopi iz spekulativnih namenov, njih preprečevanje. — 22. Obveznice 7% državnega zajma, vlaganje cerkvene gotovine — 23. Nabirke v škofiji leta 1921. — 24. Razne opomnje. — Škofijska kronika.